

Formandens beretning for 1999

Hvordan er det gået: Status vedr. 1997-1998

En række af M97's aktiviteter forud for 1999 har haft indflydelse på udviklingen.

På den positive side tæller:

- Bassin 1-opfyldningen er endeligt opgivet. Naturklagenævnet bad kommunen om omsider at træffe afgørelse i sagen, hvor bl.a. M97 havde klaget til nævnet. Kommunen har nu frafaldet ønsket om at fylde Bassin 1 med sand.
- Havnen ønsker ikke længere at bruge flyveaske som fyld. Efter amtets undersøgelser og forberedelse til en VVM-undersøgelse er planerne opgivet. Den officielle forklaring er, at der er mangel på flyveaske, men den offentlige modstand har formodentlig også haft betydning.
- Den seriøse kritik af havnens økonomiske beregninger og budgetlægning har ført til kvartalsvise budgetopfølgninger.
- Infrastrukturudvalget har udarbejdet en rapport, der på en række områder har positive elementer, og som i hvert fald tager livet af en række luftkasteller som fx en togtunnel under Randersvej. Desværre fandt man ikke en løsning på problemerne med trafikken til og fra havnen, som ellers var udgangspunktet for nedsættelsen af udvalget. Men en sideeffekt som genåbning af lokalstationer er udmærket.
- Konkurrencen om de havnenære byarealer har givet en masse gode idéer, men næppe ret meget handling. Det må tiden vise. Men en masse mennesker har arbejdet med idéerne, og mange har set forslagene. Det må i det lange løb have en positiv effekt.
- Der er nu etableret målinger af luftforureningen i Århus. Det manglende grundlag for vurdering har været kritiseret af M97 utallige gange.

På den negative side tæller:

- Havneudvidelsen ligger der. Det er kedeligt, men vi må se det i øjnene og herefter koncentrere os om at afbøde skaderne.
- Der findes stadig ingen trafikløsning, og det betyder støj og forurening for befolkningen, der ikke har megen gavn af havnen.
- Visuelle skader på byen.
- Økonomien hænger ikke sammen; det bliver mere og mere tydeligt. De seneste tal for vækst og indtjening står slet ikke mål med det, der skal til, for at Masterplanen hænger sammen.
- Byrådet, fagbevægelsen og industriforeningerne tror stadig, at fremtidens arbejdspladser ligger i "tung" industri.
- Skønhedspletter på demokratiet. Misinformation mv. sker for ofte i Århus.

Hvad har M97 udrettet i 1999?

Økonomi:

Ved fremkomsten af havnens regnskab for 1998 var det klart, at det, man fortalte byrådet og offentligheden, stod i skærende kontrast til det, man kunne se, hvis man kiggede på tallene og havde blot en anelse regnskabskyndighed. Indtjening og vækst var ikke tilnærmelsesvis høje nok til at bære de store investeringer. Dette dokumenterede M97 ved et foretræde for byrådets økonomiudvalg den 13. april 1999. Der kom en pressesag ud af det, ligesom havnens ledelse mistede yderligere troværdighed over for byrådet. De senest fremkomne omsætningstal for 1999 tyder ikke på, at situationen er forbedret. Selv om havnen omtaler resultaterne i en meget positiv tone, mangler der meget i at nå en vækst, der tilnærmelsesvis kan berettiggende den store udvidelse af havnen. Vi vil fortsætte arbejdet på det økonomiske område.

Lugtgener:

Lugtgenerne fra virksomheder på havnen (fortrinsvis Central Soya, Århus Oliefabrik samt Scanola) fortsætter og er til stor gene for midtbyboerne. M97 har set det som sin opgave at påvise den uhensigtsmæssige placering af disse virksomheder, der på langt sigt hindrer en positiv udvikling af Århus Midtby. Respektafstande mht. boligbyggeri forhindrer nemlig boligbyggeri på havnefronten, så længe der ligger stærkt forurenende virksomheder så tæt ved. Vi ved, at disse afstande er relevante. M97 har presset amtet til at tage affære. Der er i langt højere grad nu end nogensinde før udført lugtmålinger, og det viser sig, at flere af virksomhederne overtræder grænserne for, hvor meget de må udlede. Desværre er der en høj grad af eftergivenhed. M97 mødtes den 24. juni 1999 med Bo Fibiger – formand for amtets miljø- og trafikudvalg – samt en del embedsmænd. Det er lykkedes at få tilsynet skærpet, forhåbentlig med mindskelse af lugtgenerne til følge.

LO:

Kritikken af de forurenende havnevirksomheder havde en effekt. M97 blev af LO i Århus v/ Hans Halvorsen indbudt til et møde med ham og en række tillidsmænd fra havnevirksomhederne. Det blev et positivt møde, hvor en reel meningsudveksling øgede begge parter forståelse. Men det forstærker indtrykket af, at ”det skal gøre ondt, før der kommer en dialog.” Borgere bliver ganske enkelt ignoreret, medmindre ledelsens troværdighed er på spil. Vi ved jo godt, at det i meget høj grad er LO, DA og DI, der bestemmer Århus’ fremtid. Deres indflydelse på de respektive partier er markant. Derfor er det yderst vigtigt at få en forståelse for vore ønsker hos disse mennesker. Ofte er interesserne nemlig ikke umulige at forene.

De havnenære byarealer:

En anden kraftanstrengelse var deltagelse i debatmødet om de havnenære byarealer den 21. september 1999. Her deltog jeg i panelet og fik gjort opmærksom på, i hvor høj grad der allerede er disponeret over arealerne eller på anden vis sat begrænsninger. Det drejer sig især om respektafstande til forurenende virksomheder. Vi mener, at dette har haft en indflydelse, selv om alle på topplan benægtede de faktiske problemer.

Lokalplan 610:

I øjeblikket har M97 en klage over Lokalplan 610 til behandling. Lokalplanen fastsætter, hvilke virksomheder der må placeres på de nye havnearealer. Vi ønsker at gøre opmærksom på, at der stadig ikke er en trafikløsning, så lokalplanen vil være ugyldig i forhold til regionplanen. Vi ønsker også at modsætte os 60 meter høje siloer 2 km ude i bugten, ligesom nyanlæggelse af tung, forurenende industri efter M97’s mening ikke er hensigtsmæssig så tæt på byen.

Hvad har vi ellers brugt energi på?

- Et utal af læserbreve
- Den nye havnelov
- Relevansen af de store skibe i Århus/uddybning af sejlrenden
- Sporvogne, rullende landevej, trinbrætter
- Infrastrukturudvalgets arbejde
- En folder
- Deltagelse i diverse arbejdsgrupper vedr. kommuneplanarbejdet
- Sandpumpning til havneopfyldning
- Farlige stoffer på havnen/ekspositionsfare
- Check af diverse lokalplaner vedr. Hydrogen I/S og ombygning af Oliemøllen.

Og så har vi indledt et samarbejde med en række andre miljøgrupper i området. ”Netværket” har til formål at udveksle erfaringer og viden samt støtte de nye grupper, der hele tiden opstår i lokalområderne som reaktion på kommunens manglende hensyn til de lokale borgeres trivsel.

Der er nok dem, der vil mene, at M97 ikke skal blande sig for meget med disse andre grupper, der ofte benytter lidt andre virkemidler. Men det har jo vist sig, at der er fællestræk i vore oplevelser med myndighederne:

- Erhvervsinteresser og faglige interesser sættes over borgernes trivsel
- Beslutninger tages bag lukkede døre
- Befolkningen misinformeres
- Fejlagtige argumenter med arbejdspladser og kommunens forpligtelser går igen
- Miljøundersøgelser udføres for et syns skyld, men har ikke konsekvenser
- Dispensationer gives alt for let.

Jeg tror egentlig godt, vi kan bearbejde disse problemer i fællesskab. Blive klogere og ved at stå samlet øve et større pres for at få mere demokrati i beslutningsprocessen og måske endda få ændret den overordnede prioritering, vi har så meget imod. Men selvfølgelig skal grupperne også fungere hver for sig.

Jeg modtager ikke genvalg som formand. Det er med blødende hjerte, men det er ikke muligt for mig længere at forene arbejdsbelastningen ved mit job med formandsposten.

Selv om jeg har besluttet ikke at genopstille som formand for M97, håber jeg, det vil lykkes at videreføre og måske endda forny M97 med nye kræfter ved roret.

Stig Berthelsen
22. februar 2000